

2-7

AQUILA

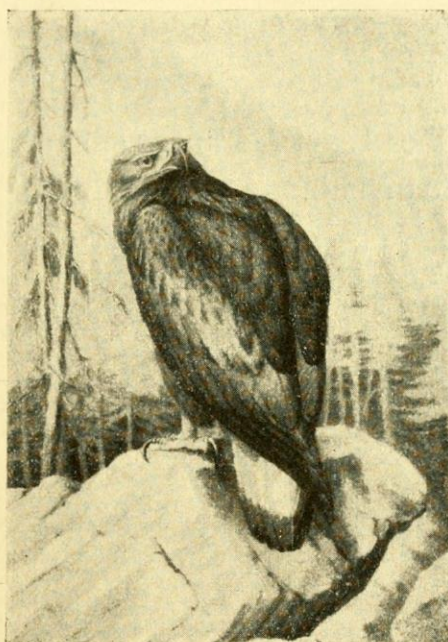
A MAGYAR KIRÁLYI MADÁRTANI INTÉZET FOLYÓIRATA
ZEITSCHRIFT DES KÖNIGLICH UNGARISCHEN
:: ORNITHOLOGISCHEN INSTITUTES ::

MEGINDÍTOTTA
HERMAN OTTÓ

GEGRÜNDET VON
OTTO HERMAN

SZERKESZTI
CSÖRGEY TITUS

REDAKTEUR
TITUS CSÖRGEY

XXXVI—XXXVII. ÉVFOLYAM * 1929—1930. * JAHRGANG XXXVI—XXXVII.

4 TÁBLÁVAL ÉS 24 SZÖVEGÁBRÁVAL.
MIT 4 TAFELN UND 24 TEXTFIGUREN.

BUDAPEST

A MAGYAR KIRÁLYI MADÁRTANI INTÉZET KIADVÁNYA.
VERLAG DES K. UNG. ORNITHOLOGISCHEN INSTITUTES.

1930.

Kiadatott 1931. október 1. — Herausgegeben am 1. Oktober 1931.
Megjelenik 550 példányban. — Erscheint in 550 Exemplaren.

BUDAPEST, 1931.
MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMI NYOMDA.
3664.

TARTALOM.

	Oldal
AGÁRDI EDE: Hajnalmadár a Mecsekben	302
BALASSA TIVADAR dr.: Vadgerle fészkelése Budapest belterületén	307
BALÁSHÁZY BERTALAN: Réti fülesbagoly	306
BARTHOS GYULA: Fehér gólyák szokatlan csoportosulása	312
— — <i>Motacilla alba</i> -pár áttelelése méhészet közelében	315
BÁRSONY GYÖRGY: <i>Oedemia fusca</i>	299
— — Vándorsólyom tömeges galambpusztítása	314
— — Repülő kakukot etető barázdabillegető	315—316
BOROVSZKY KÁROLY: Füstös réce Budapesten	299
CERVA FRIGYES: A réti fülesbagoly fészkelése	306
CSATH ANDRÁS: A töviszúró gébics fészke az udvaron	307—308
CSÖRGEY TITUS: Az amsterdami nemzetközi madártani kongresszus, 1930. június 1—7.	11—14
— — Vándormadaraink védelméről	15—17
— — A szobamadarak tartásának kérdéséhez	17—19
— — A harkályok dobolásának mechanikája	27—29
— — Madárvédelmi tanulmányok 1922—30-ból. (4 szövegábrával)	209—219
DORNING HENRIK dr.: Változtatja-e a költése helyét a kerti sármány (<i>Emberiza hortulana L.</i>)?	306—307
— — A bubosbanka (<i>Upupa epops L.</i>) az Alföldön rendszerint kétszer költ.	309—310
— — A bankafiókák fartömrigyének váladéka védekező eszköz	321—322
— — Néhány madár szólásáról	322—323
GARNIER E.: Mámoros magtörőpintyek	315
GELEI JÓZSEF dr.: <i>Brachydactylia</i> foglyok között. (7 szövegábrával)	45—52
GYÖRFFY ISTVÁN dr.: Tiszamenti „lépfa”. (1 táblával)	21—23
KABÁ CZY ERNŐ: A réti fülesbagoly fészkelése Tarpán	91—92
KÁLLAY ÁRPÁD: Erdei szalonka vonulás a királyréti uradalomban	295—296
KÁLMÁN BÉLA: Fehérgólya viselkedése a rizsföldeken	311—312
KIRÁLY IVÁN: A kis kócsag (<i>Ardea garzetta L.</i>) előfordulása Békésmegyében	300
KISS VILMOS dr.: Réti fülesbagoly fészkelése Konyáron	306
KLEINER ENDRE: A madarak csiga- és kagylótápláléka	105—116
— — Ujjas lile (<i>Squatarola helvetica L.</i>) adatok	298—299
— — A bajszos sármány (<i>Emberiza cia L.</i>) előfordulása Budapest környékén	301
— — Nagy bukó (<i>Mergus merganser L.</i>) nyári előfordulása a Dunán	304
KOLTAY GYULA: Nikita montenegrói fejedelem vadászsólyma	323—324
LINTIA DÉNES: <i>Gyps fulvus</i>	302
LYNES HUBERT: <i>Cisticola juncidis</i> nem fordul elő Magyarországon	297—298
MAJOR BALÁZS: Észleletek a fészkekoduk lakóiról	318
MANNBERG ARVÉD báró: A füleskuvik előfordulása Budapest környékén	301
MÁTÉ LÁSZLÓ: A nagy póling első fészkelése Magyarországon	304
MEDRE CZKY ISTVÁN: A gólya biografiájához	312—313
— — Viperától megölt ragadozómadarak	318
MIKOLÁS KÁLMÁN: Városban fészkelő fürjek	307
MOLNÁR LAJOS: A függőcinke fészkelése Vas megyében	306
— — Gyümölcssevő nagyfakopáncs	314—315
MURAKÖZY DEZSŐ: A harkályok, mint a karvalyk jelzői	321
NAGY LÁSZLÓ: <i>Tringa canutus</i> újabb előfordulása	298
— — Fehér vadlúd	299
— — <i>Acanthis flavirostris brevirostris</i>	300
— — <i>Buteo communis</i> és <i>Syrnium aluco</i> élet-halálharca	318—319
NOZDROVICZKY LAJOS: Az erdei szalonka nyári húzása	295

	Oldal
RÉZ ENDRE: <i>Muscicopa parva</i> Bechst. fészkelése Diósjenőn	305
— — A csicsörke terjedése Diósjenőn	306
SALMEN JÁNOS: Egy nap a kerti rozsdafarku (<i>Erithacus phoenicurus</i> L.) családi életéből ...	125—126
— — A buhuról (<i>Bubo ignavus</i> Forst.)	310—311
— — Héja által leütött réti fülesbagoly	319
— — <i>Lanius collurio</i> különös viselkedése	321
SCHENK HENRIK: Gatyásölyv invázió 1928/29 telén.....	296
— — Áttelelő bölömbikák.....	296
— — A reznék-túzok gyakori átvonulása.....	297
— — A sordély rohamos megfoggyatkozása Óverbáson	301
— — Újabb megfigyelések a berki posztátáról Óverbáson	303—304
— — <i>Lanius collurio</i> L. újabb fészkelése a nádásban.....	308
— — Nádasban költő bibicék	308
— — A gyöngybagoly kétszeri költése.....	310
SCHENK JAKAB: Az erdei szalonka tavaszi vonulásának prognózisa Magyarországon. (6 szövegábrával.)	33—44
— — A gegelúd (<i>Anser neglectus</i> Sushk.) Magyarországon. (3 színes táblával és 1 térképpel.)	54—65
— — A hamvas rétihéja (<i>Circus pygargus</i> L.) fészkelése Magyarországon. (1 szövegábrával.)	68—72
— — Jegyzet a havasi csóka magyarországi előfordulásához	78—80
— — A keresztcsőrű 1928/30 évi inváziói Magyarországon	164—166
— — A m. kir. Madártani Intézet 1928/30 évi madárjelölései. XIII. jelentés. (1 szövegábrával.)	170—200
— — Új madárgyűrűzési állomások.....	293—294
— — Ismeretlen <i>Syrnhaptes paradoxus</i> Pall. adat	298
— — Seregély fészkelése gólyafészekben.....	308
— — Szarka kártétele a szőlőben	314
— — Csató értekezése a madárvédelemről	323
— — Kócsagvédelem — Természetvédelem. 1929—31 évi jelentés. (1 szövegábrával.)	357—360
SIKÓ SZILÁRD: A nagy póling (<i>Numenius arquatus</i> L.) fészkelése a Hanságban.....	305
SÓLYMOSY LÁSZLÓ báró: A galléros tuzok a magyar madárfaunában	297
— — Fekete gólya Sopron megyében	300—301
SPIESS SILVIA: Kaphat-e a madár is lépfenét?	320
STEINBACHER FRIGYES: A magyarországi nádisármányok	85—88
STRISS LAJOS: Üstökös réce Hajduszoboszlón	299
— — Bütykös ásólúd és vörösnnyaku lúd Hajduszoboszlón	299
SZEMERE ZOLTÁN: Jelentés a margitszigeti madárvédelmi kísérleti telepről.....	120—122
SZENTIVÁNYI GÁBOR: Az erdei szalonka vonulása Háromszékmegyében	294—295
SZENTPÉTERY GÉZA: A zöld küllő különös viselkedése	320
SZMIRNOV N.: A seregély tavaszi fölvonulása Kelet Európában és Nyugat-szibériában. (Két szövegábrával.)	95—96
SZOMJAS GUSZTÁV: A réti fülesbagoly fészkelése.....	306
TARJÁN TIBOR dr.: Bütykös ásólúd Békésmegyében	300
— — Madártani hírek a Hortobágyról.....	302—303
VASVÁRI MIKLÓS dr.: A barnakánya és darázsölyv különös táplálkozási módjáról.....	129—131
— — Tanulmányok a vörösgém (<i>Ardea purpurea</i> L.) táplálkozásáról. (1 szövegábrával.).....	231—267
— — Denevér vándorsólyom gyomrában	313
WALCHER ALAJOS: A havasi csóka (<i>Pyrhocorax graculus</i> L.) a Kárpátokban.....	77—78
WALZEL JÓZSEF: Adatok az <i>Anthoscopus pendulinus</i> L. vas megyei fészkeléséhez	305—306
— — A kék cinege fiókáit pusztító nyaktekeres	317
WARGA KÁLMÁN: A satoraljaujhelyi erdei géntelep	135—136
— — <i>Coturnix communis</i> méretek	138—140
— — A madárfogas a madárgyűrűzés szolgálatában	142—150
— — A <i>Bombycilla garrula</i> 1929—30 évi inváziója	159—161
— — <i>Acanthis flavirostris</i>	300
— — Vadgerlek idegen fészkekben	309
— — Csalmadárra vágó <i>Circus cyaneus</i>	319—320
WÁHL IGNÁC: Télen vonuló nagypóling	296
ZSINDELY ENDRE: Megfigyelések a kakuk fiókáról	316—317
Kisebb közlemények	293—324
Intézeti ügyek	364—366
Személyi ügyek	367
Gyűjtemények	367—368
Index alphabeticus avium	369—373
Sajtóhibák	10

TÁBLÁK JEGYZÉKE.

	Oldal
I. Tiszamenti lépfa	22—23
II. Gegeľud. <i>Anser neglectus</i> Sushk.	64—65
III. A gegeľud csõre	72—73
IV. Buturlinlud. <i>Anser carneirostris</i> But.	80—81

KÉPEK JEGYZÉKE.

	Oldal
1—4. Idõjárasi térképek az erdei szalonka vonulási prognõziséhez	34—36
5. Az erdei szalonka tavaszi fõlvonulásának grafikonja	37
6. Idõjárasi térkép az erdei szalonka vonulási prognõziséhez	39
7—13. Foglyok brachydactyliája	46—49
14. A gegeľud elterjedési térképe	57
15. Hamvas rétihéja, nászruhas him.	70
16—17. A seregély tavaszi fõlvonulásának izepiptézisei Oroszországban	97, 99
18. Bibicek által viselt gyûrûk	172
19. A C-jelû odu uj mintája	211
20. Deszkabetét téglarés-oduhoz	212
21. Alulnyitõ ablaketetõ legujabb mintája	212
22. Galambdûcetetõ, eresszel	213
23. Vörõgém-kõpetek	236
24. A kisbalatoni megfigyelõ-torony	358

DEC 10 1932

INHALT. CONTENTS.

	Seite
AGÁRDI EDUARD: Alpenmauerläufer im Mecsekgebirge	332
BALASSA THEODOR dr.: Nisten der Turteltaube im Weichbilde von Budapest	338—339
BALÁSHÁZY BARTHOLOMÄUS: Eine Sumpfohreule	337
BARTHOS JULIUS: Ungewöhnliche Ansammlung von weissen Störchen	344
— — Überwinterung eines <i>Motacilla alba</i> Paars in der Nähe von Bienenständen	347
BÁRSONY GEORG: <i>Oedemia fusca</i>	329
— — Massenhafte Vernichtung von Tauben durch den Wanderfalken	345—346
— — Bachstelze füttert einem flüggen Kuckuck	347—348
BOROVSKY KARL: Samtente in Budapest	329
CERVA FRIEDRICH: Nisten der Sumpfohreule	337
CSATH ANDREAS: Nest des rotrückigen Würgers im Hofe	339
CSÖRGEY TITUS: Bericht über den Internationalen Ornithologen Kongress in Amsterdam von 1—7 Juni 1930. (Ung. Text.)	11
— — Vom Schutze der Wandervögel. (Ung. Text.)	15
— — Zur Frage der Stubenvögel-Liebhabelei	19—21
— — Die Mechanik des Trommelns der Spechte	30—32
— — Vogelschutz-Studien aus den Jahren 1922—30. (Mit 4 Textfiguren.)	220—231
DORNING HEINRICH dr.: Ändert die Gartenammer (<i>Emberiza hortulana L.</i>) ihr Brutgebiet?	338
— — Der Wiedehopf (<i>Upupa epops L.</i>) brütet in der Tiefebene gewöhnlich zweimal	340—341
— — Die Ausscheidung der Bürzeldrüse der Wiedehopf-Jungen ein Schutzmittel	354—355
— — Über die Stimmen einiger Vögel	355—356
GARNIER E.: Berauschte Kirschkernbeisser	347
GELEI JOSEF dr.: <i>Brachydactylis</i> an Rebhuhnfüssen. (Mit 7 Textfiguren.)	52—53
GYÖRFFY STEFAN dr.: Leimbäume entlang des Tiszaflusses. (Mit 1 Tafel.)	25
KABÁCZY ERNST: Das Nisten der Sumpfohreule bei Tarpa	93—94
KÁLLAY ÁRPÁD: Waldschnepfenzug in der Királyréter Domäne	326
KÁL MÁN BÉLA: Benehmen des weissen Storches auf den Reisfeldern	342—344
KIRÁLY IVAN: Vorkommen des Seidenreiher (<i>Egretta garzetta L.</i>) im Komitate Békés	331
KISS WILHELM dr.: Nisten der Sumpfohreule in Konyár	337
KLEINER ANDREAS: Die Conchylien-Aufnahme der Vögel	116—120
— — Daten über den Kiebitzregenpfeifer (<i>Squatarola helvetica L.</i>)	329
— — Vorkommen der Zippammer (<i>Emberiza cia L.</i>) in der Umgebung von Budapest	332
— — Sommer-Vorkommen des Gänsejägers (<i>Mergus merganser L.</i>) auf der Donau	335
KOLTAY JULIUS: Ein Beizfalke des Königs Nikita von Montenegro	357
LINTIA DIONYSIUS: <i>Gyps fulvus</i>	332
LYNES HUBERT: <i>Cisticola juncidis</i> does not inhabit Hungary	327—328
MAJOR BLASIUS: Beobachtungen an Nisthöhlenbewohnern	350—351
MANNBERG ARVÉD, Baron: Vorkommen der Zwergohreule in Budapest	332
MÁTÉ LADISLAUS: Das erste Nisten des grossen Brachvogels in Ungarn	335
MEDRECZKY STEFAN: Zur Biographie des Storches	344
— — Durch Vipern getötete Raubvögel	351
MIKOLÁS KOLOMAN: In der Stadt nistende Wachteln	338
MOLNÁR LUDWIG: Nisten der Beutelmeise im Komitate Vas	337
— — Grosser Buntspecht als Obstfresser	346

	Seite
MURAKÖZY DESIDERIUS: Die Spechte als Ankündiger des Sperbers	354
NAGY LADISLAUS: Neues Vorkommen von <i>Tringa canutus</i>	329
— — Weisse Wildgans	330
— — <i>Acanthis flavirostris brevirostris</i>	331
— — Kampf auf Leben und Tod zwischen <i>Buteo communis</i> und <i>Syrnium aluco</i>	351
NOZDROVICZKY LUDWIG: Der Sommerstich der Waldschnepfe	325
RÉZ ANDREAS: Nisten von <i>Muscicapa parva</i> Bechst. in Diósjenő	336
— — Ausbreitung des Girlitz in Diósjenő	337
SALMEN HANS: Ein Tag aus dem Familienleben des Gartenrotschwanzes (<i>Erithacus phoenicurus</i> L.)	127—128
— — Einiges über den Uhu (<i>Bubo ignavus</i> Forst.)	341—342
— — Vom Hühnerhabicht geschlagene Sumpfohreule	351—352
— — Sonderbares Benehmen eines Neuntöters	353—354
SCHENK HEINRICH: Raufussbussard-Invasion im Winter 1928/29	326
— — Überwinternde Rohrdommeln	326
— — Häufiger Durchzug von <i>Otis tetrix</i>	327
— — Starker Rückgang der Grauammer in Överbász	331—332
— — Weitere Beobachtungen über <i>Cettia cetti sericea</i> Temm. in Överbász	334—335
— — Wiederholtes Nisten von <i>Lanius collurio</i> im Rohr	339
— — Im Rohr brütende Kiebitze	339
— — Zweimaliges Brüten der Schleiereule	341
SCHENK JAKOB: Die Prognose des Frühjahrszuges der Waldschnepfe in Ungarn. (Mit 6 Textfiguren. Ung. Text.)	33
— — Die Suschkingans (<i>Anser neglectus</i> Sushk.) in Ungarn. (Mit 3 Farbentafeln und 1 Karte.)	65—67
— — Das Nisten der Wiesenweihe (<i>Circus pygargus</i> L.) in Ungarn. (Mit 1 Textfigur.)	72—76
— — Bemerkung zum Vorkommen der Alpendohle in Ungarn	82—84
— — Kreuzschnabel-Invasion in Ungarn in den Jahren 1928—1930	167—170
— — Die Vogelberingungen des Kgl. Ung. Ornith. Institutes in den Jahren 1928—30. XIII. Bericht. (Mit 1 Textfigur.)	201—209
— — Neue Beringungszentralen	324
— — Eine unbekannte Angabe über <i>Syrnium paradoxus</i> Pall. in Ungarn	328—329
— — Nisten des Stares in einem Storchnest	339—340
— — Schaden der Elster im Weingarten	346
— — Johann Csató's Abhandlung über Vogelschutz	356—357
— — Edelreihererschutz—Naturschutz. Bericht 1929—31. (Mit 1 Textfigur.)	361—363
SIKÓ KONSTANTIN: Das Nisten des Grossen Brachvogels (<i>Numenius arquatus</i> L.) in der Hanság	336
SMIRNOW N: Die Frühlingsankunft des Stares in Ost-Europa und West-Sibirien. (Mit 2 Textfiguren.)	96—104
SÓLYMOSY LADISLAUS, Baron: <i>Chlamydotis undulata maqueenii</i> Gray in der ungarischen Fauna	327
— — Schwarzstorch im Komitat Sopron	331
SPIESS SILVIA: Ob Vögel auch an Milzbrand erkranken?	352—353
STEINBACHER FRIEDRICH: Die Rohrammern von Ungarn	88—91
STRISS LUDWIG: <i>Nyroca rufina</i> Pall. in Hajduszoboszló	329
— — <i>Tadorna cornuta</i> L. und <i>Branta ruficollis</i> Pall.	330
SZEMERE ZOLTÁN: Bericht über die Vogelschutz-Versuchsstation auf der Margareten-Insel (Budapest)	123—125
SZENTIVÁNYI GABRIEL dr.: Der Zug der Waldschnepfe im Komitate Háromszék	324—325
SZENTPÉTERY GÉZA: Sonderbares Benehmen des Grünspechtes	353
SZOMJAS GUSTAV: Nisten der Sumpfohreule	337
TARJÁN TIBERIUS dr.: <i>Tadorna cornuta</i> im Komitate Békés	330
— — Ornithologische Nachrichten aus der Hortobágy-Puszta	332—334
VASVÁRI NIKOLAUS dr.: Besondere Ernährungsweise des Braunen Milans und Wespenbussards	131—134
— — Studien über die Ernährung des Purpurreihers (<i>Ardea purpurea</i> L.) (Mit 1 Textfigur.)	267—293
— — Fledermaus im Magen des Wanderfalken	345
WALCHER ALOIS: Über das Vorkommen der Alpendohle (<i>Pyrrhocorax graculus</i> L.) in den Karpathen	80—82
WALZEL JÓZSEF: Daten über das Nisten von <i>Anthoscopus pendulinus</i> im Komitate Vas	336—337
— — Wendehals als Vernichter der Blaumeisenbrut	349—350

	Seite
WARGA KOLOMAN: Die Reiherkolonie des Sátoraljaújhelyer Waldes	136—137
— — Masse von <i>Coturnix communis</i>	140—142
— — Der Vogelfang im Dienste der Beringung	150—159
— — Die <i>Bombycilla garrula</i> -Invasion in Ungarn in den Jahren 1929—1930.	161—164
— — <i>Acanthis flavirostris</i>	330—331
— — Turteltauben in fremden Nestern	340
— — Auf den Lockvogel stossende Kornweihe	352
WÄHL IGNAZ: Im Winter ziehender grosser Brachvogel (<i>Numenius arquatus L.</i>)	326—327
ZSINDELY ANDREAS: Beobachtungen an Kuckuck-Jungen	348—349
Kleinere Mitteilungen	324—357
Instituts—Angelegenheiten	366—367
Personalia	367
Sammlungen	368
Index alphabeticus avium	369—373
Druckfehlerberichtigung	10

VERZEICHNIS DER TAFELN.

	Seite
I. Leimbäume entlang des Tiszaflusses.....	22—23
II. Suschkingans, <i>Anser neglectus</i> Suschk.....	64—65
III. Schnabel der Suschkingans	72—73
IV. Buturlingans, <i>Anser carneirostris</i> But.	80—81

VERZEICHNIS DER ABBILDUNGEN.

	Seite
1—4. Wetterkarten zur Frühjahrszug-Prognose der Waldschnepfe	34—36
5. Graphikon des Frühjahrszuges der Waldschnepfe in Ungarn	37
6. Wetterkarte zur Frühjahrszug-Prognose der Waldschnepfe	39
7—13. Brachydactylie an Rebhuhnfüssen	46—49
14. Verbreitungskarte von <i>Anser neglectus</i>	57
15. Wiesenweihe, Männchen im Prachtkleide	70
16—17. Die Isepiptesen des Stares in Russland	97, 99
18. Von Kiebitzen getragene Ringe	172
19. Neues Modell der C-Nisthöhle	211
20. Bretteinsatz für Mauerloch-Nisthöhlen	212
21. Neuester Fensterfutterapparat	212
22. Taubenschlagfutterapparat mit Futterdach	213
23. Purpurreiher-Gewölle	236
24. Beobachtungsturm im Kisbalaton.....	358

SAJTÓHIBÁK.

70. oldal. Felülről 3. sor: „Ezt az adatot tehát nem lehet figyelembe venni“ mondat a lábjegyzet végére tartozik.
79. „ Felülről 4. sor: Dombrowski Róbert helyett: **DOMBROWSKI ERNŐ**.
91. „ Alulról 4. sor: „Bereg megye jelenlegi fővárosának“ helyett „Bereg megye volt ideiglenes fővárosának“.

DRUCKFEHLERBERICHTIGUNG.

- Pág. 74. 10-te Zeile von unten „Diese Angabe kann man also nicht in Betracht ziehen“ ist an den Schluss der Fussnote zu stellen.
74. 9-te Zeile von unten anstatt „Robert Dombrowski“ ist „Ernst Dombrowski“ zu setzen.
93. 9-te Zeile von unten statt „dem jetzigen Hauptort“ ist zu lesen „dem gewesenen Hauptort.“

Az amsterdami nemzetközi madártani kongresszus 1930. június 1—7.

Irta: CSÖRGEY TITUS.

Bericht über den Internationalen Ornithologen Kongress in Amsterdam von 1—7 Juni 1930.

VON TITUS CSÖRGEY.

Az 1926-iki kopenhágai kongresszust követőleg DR. EINAR LÖNNBERG elnöklésével most másodizben gyültek össze a nagy világégés óta a kulturnemzetek ornithologusai, mind látogatottságban, mind pedig tartalomban gazdag eszmecserére. E kongresszus kettős volt, mert programjába a tudományos madártantól el nem választható nemzetközi madárvédelem is helyet kapott, hogy az 1928. májusában Genfben tartott madárvédelmi értekezlet határozmányai nagyobb fórum előtt legyenek tárgyalhatók.

A madártan egyetemes kérdései ilymódon 60 előadásban szerepeltek, melyekből 12 volt a nemzetközi madárvédelemmel kapcsolatos. Magyarországot 3 szakember képviselte az előadók sorában. A m. kir. Madártani Intézet részéről kívülem SCHENK JAKAB kísérletügyi igazgató, a m. kir. Földtani Intézet kiküldöttjeként pedig DR. LAMBRECHT KÁLMÁN palaeornithologus szerepelt, aki az első egyetemes ülésen „*Fort-schritte der Palaeornithologie*“ (A palaeornithologia haladásáról) címen tartott értékes, nagyhatású előadást. Mint a Madártani Intézet kiküldöttjei egyrészt, mint a Nemzetközi Madártani Bizottság tagja ill. megbizottja, másrészt mint a Madárvédők Világszövetsége magyar szekciójának vezetői vettünk részt, utóbbiban a 2 év előtt Genfben tartott nemzetközi értekezleten való szereplésünk folyománya-képen is. A kongresszuson mindkettőnkre szakosztályi elnökség ruház-tatott, a madárvédelmi osztály rendkívüli összejövetelén pedig mint a szűkebb bizottság tagja vettem részt.

A kongresszus általános madártani szempontból messzire menő várakozásoknak is megfelelt, a nemzetközi madárvédelem ügye azonban a szinte legyőzhetetlen nehézségek következtében a remélteknél kisebb lépésekkel jutott csak előbbre.

A madárvonulási osztály munkálatainak gazdag sorozatában SCHENK JAKAB „Die Prognose des Frühjahrszuges der Waldschnepper in Ungarn“ (Az erdei szalonka tavaszi vonulásának prognózisa Magyarországon) címen tartott vetített képekkel kísért igen nagyhatású és széles körben élénken tárgyalt előadást. A szalonka-felvonulás ütemeinek a meteorológiai jelenségekkel való szoros és eddig kétségbevont összefüggését úttörő vizsgálatai alapján oly meggyőző érvekkel ismertette, aminőket csakis a mi intézetünk és az általa megszervezett kiváló magyar megfigyelőgárda munkájával lehetett egybegyűjteni és helyes metodikával köztudomásra adni.

Intenzív munka folyt a nemzetközi madárvédelem terén is, sajnálatosképen épp azért, mert az elmúlt 2 év nem váltotta be a genfi értekezlethez fűzött reményeinket. Mint az Aquila 1927—28-iki kötetében már jeleztem, a genfi értekezlet az 1902-iki párisi nemzetközi madárvédelmi egyezmény idők folyamán szükségessé vált revíziójának előkészítését célozta. Ily értelemben kaptam akkor az elnökségtől megbízatást oly előadás tartására, amely a párisi egyezmény hiányait feltárva, egy újabb törvényhez szolgáltatson anyagot és speciálisan a magyar madárvédelem és az olaszországi tömeges madárfogás közötti kompromisszum tervét ismertesse — abban a reményben, hogy a rendelkezésre álló 2 év alatt a többi államok megbízottai is hasonló előkészítő munkálatokat fognak végezni. E munkában azonban mi magyarok magunkra maradtunk s reánk nézve csak az a megnyugtató, hogy genfi előadásom értelmében megteremthettem az összeköttetést Olaszország ornithologusaival s e baráti tárgyalások eredményeképpen tudjuk már, hogy Olaszország a legközelebb megjelenő új vadászati törvényben megvalósítja mindazokat a reformokat, amelyek az olaszországi speciális viszonyok közepette az ottani madárfogás és vadászat korlátozása terén eddig lehetségesek voltak. A tárgyalásokat továbbra is folytatom, mert ezek alapján lehet csak reményünk a magyar részről leginkább kimérendőknek minősített vonuló madárfajok fokozottabb védelmére.

Az amsterdami madárvédelmi kongresszus előkészítése azonban minden egyéb irányban megakadt. A svájci megbízottnak, Dr. PITTE L.-nek, aki a genfi határozatok érvényesítését vállalta, sem az nem sikerült, hogy a határozatok továbbvitele a Népszövetségre ruháztassék, sem pedig az a magyarok által már eleve javasolt terv sem, hogy a továbbvitel a Római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézetre bízassék. S ami még szomorúbb, Franciaország kiküldöttje kormányának avval az utasításával jelent meg Amsterdamban, hogy feltétlenül akadályozza meg az 1902-iki párisi konvenció revíziójának tárgyalását, amely az apró madaraknak Franciaországban még mindig dívó tömeges fogását

és élelmicikkül piacrahozását, valamint az északról átvonuló ritka madarak pusztítását is hivatva lett volna megszüntetni. Ily körülmények közt az én — alábbiakban közölt — előadásom volt az egyedüli, amely „Vom Schutze der Wandervögel“ (A vonuló madarak védelme) címen a párisi konvenció revíziójával foglalkozott. Továbbá a szobamadarak tartásának még kielégítőleg meg nem oldott kérdéséhez HAENEL KÁROLY bajorországi kiküldöttön kívül csupán magam terjesztettem elő javaslatokat „Zur Frage der Stubenvogel-Liebhaber“ (A szobamadarak kérdése) címen.

Hosszas és szenvedélyes, egy esetben késő éjjelig tartó tárgyalásaink eredményeképen végül is abban állapodott meg a kongresszus, hogy az ügyek továbbvitelét egy majdan Brüsszelben, DR. DERSCHIED I. M. vezetése alatt működő Nemzetközi Információs Irodára bízva, amely az összes európai államok képviselőinek javaslatait egybegyűjtve és azokat kölcsönösen tudomásra hozva, egy éven belül a párisi konvenciónak nem gyökeres revíziója, hanem csak kiegészítése érdekében, kész tervezetre hív egybe újabb madárvédelmi értekezletet.

Ennek a tervezett brüsseli irodának működéséhez nem fűzhetünk sok reményt. Sok egyében kívül azért sem, mert a fenntartásához szükséges és igen tekintélyes összegű nemzetközi pénzalap egybegyűlésére alig van kilátás.

Tárgyalásaink kevésszámú örvendetes eseményeinek egyike az volt, hogy a bizottság lelkesedéssel tette magáévá intézetünk ama javaslatát, hogy a pusztulástól féltett nemcsak a g vonulási útján is, tehát a déli államokban is védelemben részesüljön. A kongresszus ezirányu határozatait alább ismertetem. Mi magyarok a fentemlített körülmények között azt látjuk leghelyesebbnek, hogy a brüsszeli iroda reménybeli működését be nem várva, folytatjuk a tárgyalásokat Olaszországgal, amely minket madárvédelmi szempontból leginkább érdekel, tekintettel arra, hogy vándormadaraink tömege ott halad keresztül.

A kongresszussal kapcsolatos kirándulások során alkalmam volt Texel szigetének azt a csodás gazdasági madárvilágát is megismerni, amelyről SCHENK JAKAB a kopenhágai kongresszusról szóló jelentésében már megemlékezett. A *Haematopus ostralegus* L., a *Recurvirostra avocetta* L. és *Tadorna cornuta* GM. tömeges jelenléte, valamint a meglepően bizalmas Pavoncella-csapatok szemlélése nyújtotta örömet nagyban növelte nemzetünk koronás barátjának, FERDINÁND volt bolgár cárnak lebilincselőleg kedves társasága. Nem tudva, hogy egyik holland ornithologus barátunknak magyar felesége már évek óta ott él a szigeten, amikor egy dankasirály-fészektelepen megállottunk, ezt mondta: „Az az egy bizonyos, hogy mióta ez a sziget megvan, ma beszéltek rajta először magyarul, mi ketten!“

Jó emlékekkel jöttünk el a záróünnepélyről is, amelyen SCHENK JAKAB, aki Hollandia madárbarátainak anyagi támogatását annak idején számunkra megszerezte, igen sikerült beszédben mondott köszönetet a Holland nemzetnek, mint amely nemcsak beteg gyermekeinket fogadta oltalmába, hanem a magyar kócsagokat is. Az ünnepi est befejezéseken pedig Hollandia HENRIK királyi hercege, aki felesége VILMA királynő képviselőjében jelent meg, magához kérte kettőnket és elbeszélgetett a magyar kócsagvédelemről, a gyermekakción és az általa jól ismert magyar cserkészekről.

A kongresszusok időpontjait illetőleg az a változás történt, hogy ezután nem 5, hanem 4 évenként fog egybegyűlni. A legközelebbi összejövetel eszerint 1934-ben lesz, még pedig Londonban, DR. STRESEMANN ERVIN berlini professzor elnöklésével.

A kongresszus nemzetközi madárvédelmi osztályának határozatai, valamint az intézetünk részéről megtartott előadások itt következnek.

A VII. Nemzetközi Madárvédelmi Kongresszus (V. osztály) alkalmával elfogadott határozatok.

1. A ragadozó madarak pusztításának díjazása ma már idejét multa és az ornithológiai kongresszus V. osztálya kifejezésre juttatja azt a reményét, hogy mindazok az államok, ahol ez még dívik, ezt mielőbb abbahagyják.

2. A tengeri és vízi-madaraknak a hajók olajával való pusztításának megakadályozása céljából a kongresszus V. osztálya azt sürgeti, hogy alkalmazzanak oly módokat, melyek ezt a pusztítást kiküszöbölnék, főleg, hogy alkalmazzanak a hajókon olaj-szeperatorokat. E határozat megküldendő a következő tengeri államoknak: Belgium, Kanada, Dánia, Észt-, Finn-, Francia- és Németország, Anglia, Olaszország, Japán, Lettország, Litvánia, Németalföld, Norvégia, Lengyel-, Orosz-, Spanyol-, Svédország és az Északamerikai Egyesült Államok.

3. Felismerve azt, hogy a fűrj, mint fészkelő az összes európai államokban igen megfogyott, minek oka a vándorúton hálóval való nagymérvű fogás, a VII. ornithológiai kongresszus arra kéri az összes államok kormányait, úgy Európában, mint Észak-Afrikában, hogy legalább három évre tiltsák be a fűrj bevitelét, kivitelét és szállítását.

4. Minthogy a nagy kócsagot a déleurópai államokban — Jugoszlávia, Albánia, Bulgária, Görög-, Török- és Olaszország — eddig még sehol se védi a törvény s így az szabadon vadászható, nem úgy mint Magyarországon, ahol védik és óvják — a VII. ornithológiai kongresszus arra kéri az említett államok kormányait, hogy e madár törvényes védelmére a szükséges intézkedéseket mielőbb tegyék meg.